

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Rafał Małarski (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **D. B.**,
skazanego z art. 189 § 2 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 16 czerwca 2015 r.,
wystąpienia obrońcy skazanego,
o rozważenie wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym
wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 4 czerwca 2014 r.,
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w R. z dnia 21 maja 2013 r.,

p o s t a n o w i ł:

**stwierdzić brak podstaw do wznowienia postępowania z
urzędu.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 21 maja 2013 r., oskarżony D. B. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. w zb. z art. 189 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to, a na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. oraz art. 33 § 1,2,3 k.k., wymierzono mu karę 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 300 (trzystu) stawek dziennych ustalając stawkę dzienną na kwotę 40 (czterdziestu) złotych.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 4 czerwca 2014 r., po rozpoznaniu między innymi apelacji obrońcy oskarżonego D. B., zmienił zaskarżony wyrok w ten

sposób, że w podstawie skazania w miejsce art. 189 § 2 k.k. w brzmieniu obecnie obowiązującym powołał ten artykuł w brzmieniu obowiązującym do dnia 19 kwietnia 2010 roku; a w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W piśmie z dnia 30 kwietnia 2015 roku obrońca skazanego D. B. wniósł o rozważenie zasadności wznowienia z urzędu postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 4 czerwca 2014 r., na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k., a w konsekwencji o uchylenie wyroków sądów obu instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. W uzasadnieniu swojego wystąpienia obrońca skazanego wskazał, że w czasie postępowania przed Sądem I instancji – na rozprawie w dniu 15 stycznia 2013 roku – Sąd Okręgowy prowadził postępowanie pod nieobecność oskarżonego D. B., przy czym nieobecność ta była usprawiedliwiona zastosowaniem wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania w innej sprawie.

Prokurator Prokuratury Generalnej w pisemnej odpowiedzi na wystąpienie obrońcy skazanego D. B. przedstawił stanowisko o braku podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

W sprawie brak jest podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, iż wznowienie postępowania w oparciu o podstawę wymienioną w art. 542 § 3 k.p.k., a więc z powodu uchybień, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., jest możliwe wyłącznie z urzędu, a nie na wniosek strony (*por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48*). Nie przekreśla to jednak możliwości wykorzystania inicjatywy stron w celu skorygowania rzeczywistych uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. Z tego powodu wystąpienie obrońcy skazanego D. B. zostało uznane jako sygnalizacja możliwości wystąpienia przesłanek z art. 439 § 1 k.p.k. i potrzeby wznowienia postępowania z urzędu w oparciu o przepis art. 542 § 3 k.p.k. W tym kontekście stwierdzić natomiast należy, że analiza akt przedmiotowej sprawy nie wykazała, by w toku postępowania prowadzonego przed Sądem Okręgowym w R. pod sygn. [...] doszło do któregoś z uchybień wymienionych art. 439 § 1 k.p.k., w tym do wskazywanego w wystąpieniu obrońcy

skazanego rozpoznania sprawy pod nieobecność D.B., pomimo że jego obecność była obowiązkowa.

Aby uargumentować zasadność tego twierdzenia zasadne jest odtworzenie przebiegu postępowania w sprawie, a w szczególności przebiegu rozprawy w dniu 15 stycznia 2013 roku. Z protokołu rozprawy z tego dnia wynika, że bezpośrednio po sprawdzeniu obecności Przewodniczący ujawnił notatkę urzędową protokolanta sądowego z dnia 15 stycznia 2013 roku, z której wynikało, że oskarżony D. B. został tymczasowo aresztowany i przebywa w Areszcie Śledczym W. do dyspozycji Prokuratury Rejonowej w W. w sprawie [...]. Następnie, Przewodniczący poinformował obecne strony, że nie dojdzie do skutku przesłuchanie świadka koronnego, ujawnił kolejne dwie notatki urzędowe protokolanta sądowego, a także wniosek obrońcy innego oskarżonego, odbierając stanowisko stron w tym zakresie. W dalszej części rozprawy w dniu 15 stycznia 2013 roku oddalono wniosek dowodowy obrońcy innego oskarżonego, zakreślono prokuratorowi termin do dnia 22 stycznia 2013 r. celem złożenia do akt sprawy całości protokołów przesłuchania świadka koronnego, a następnie odebrano stanowisko innego oskarżonego i prokuratora w kwestii „nadania statusu świadka koronnego D. P. w niniejszej sprawie” (k. 5957, t. XXX) oraz wypowiedziano się w kwestii przetransportowania innego oskarżonego do Aresztu Śledczego w W. Następnie – jak wynika z k. 5958 akt sprawy – Przewodniczący zarządził przerwę w rozprawie do dnia 22 stycznia 2013 r., właśnie z uwagi na fakt nieobecności oskarżonego D. B., który został tymczasowo aresztowany w innej sprawie.

Uwzględniając powyższe nie sposób uznać, że w toku postępowania pierwszoinstancyjnego – na rozprawie w dniu 15 stycznia 2013 roku – doszło do uchybienia procesowego, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. w postaci „rozpoznania sprawy podczas nieobecności oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa”. W orzecnictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wskazywano bowiem, że zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej nie może abstrahować od rzeczywistego przebiegu postępowania sądowego; nie można pod pozorem uchybień określanych jako bezwzględne przyczyny odwoławcze wnosić nadzwyczajnej skargi dopatrując się naruszenia prawa w oparciu o okoliczności, które nie dają podstaw do przyjęcia takiego zaistnienia (zob. np. postanowienia: z

dnia 13 czerwca 2006 r., III KK 201/06, Lex nr 329407, z dnia 17 lutego 2011 r., III KK 441/10, Lex nr 736763). W wyroku z dnia 8 stycznia 2013 r. (*II KK 59/12, Lex nr 1288664*) Sąd Najwyższy stwierdził, że „przepisy regulujące tzw. bezwzględne przyczyny odwoławcze muszą być interpretowane ściśle, co oznacza, iż skutki ewentualnych uchybień polegające na konieczności uchylenia orzeczenia mogą wystąpić tylko wówczas, gdy uchybienia te mają charakter rzeczywisty, a nie pozorny”.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, że w sprawie nie doszło do uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 11 k.p.k. Przeprowadzone na rozprawie w dniu 15 stycznia 2013 roku czynności dotyczyły bowiem wyłącznie kwestii formalnych i organizacyjnych, które zmierzały także do zapewnienia stawiennictwa oskarżonego D.B. na kolejnej rozprawie w dniu 22 stycznia 2013 roku. W tej zaś sytuacji argument obrońcy, że w sprawie doszło do „rozpoznania sprawy” pod nieobecność oskarżonego, którego obecność była obowiązkowa, nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia.

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy stwierdził brak podstaw do wznowienia postępowania z urzędu w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 4 czerwca 2014 r.